



Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15 [i.e. 16]. In ignem æternum: Dei particularis carnifex, est ignis æternus, omnesque suas contra malos vires exerent creaturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

separatim, quã audita exemplo mortui corruerunt. Quis non erit effectus vocis Domini, de quo Isaias. Spiritus laborum suorum interficiet impium: Regis irati vox quã horribilis? *14.* O Iniquatio Regis nuntij mortui. Quot vidimus, ad acerbiorem Regis corruisse correptionem, quã disrumpebantur? Si ergo non vales verba ferre pulveris (Diuus Gregorius argumentatur.) Quid facturus es ad iudicium conditoris? Heu verba formidanda nimis. *Discedite à me, scdifragi, peccati, inimici proditores, Blanditus vos vocavi, & vt ad me veniretis rogavi: Venite ad me, & venite nolastis: ergo Discedite. Crucem ascendi, apertisque brachijs longanimis expectaui vos, vt vobis darem amplexum amicitissimum: caput inclinaui, vt pacis offerrem vobis osculum, pectus meum aperui, supplicans veniretis, in illud securi ingredere mini: *Tota die expandi manus meas, & venire contempistis. Igitur discedite à me maledicti. Salutaui vos benedictione, illam spreulistis, nec voluistis: modo maledictione obruentini: Maledicti: Maledicta vestra natiuitas, maledicta vestra pecunia, maledicti honores, voluptates, lingua vestra, oculi vestri, maledicta vita vestra, maledicta mors vestra, maledicta anima vestra, corpus vestrum maledictum. Quò ituri Domine à facie vestra eliminati? Horum quilibet dicat, sed maiori ratione, cum Caino. *Ecce eiecisti me hodie à facie terra & à facie tua abscondar: omnis igitur qui inuenerit me, occidet me. Si sis ò Domine, omne bonum, quo fugient, vt qui illis benefaciat, inueniat? In ignem. O qualem lectum! O quale habitaculum! *Quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis? Et quamdiu? aeternum. Ignis aeternus, in aeternum. Et quibuscum? cum demonibus. In ignem aeternum, qui paratus est diabolo, & Angelis eius. Non vobis creauit gehennam, sed demonibus: voluistis eorum parti adherere: cohabitabitini in eorum societate, tormentis, & ignis dolentibus æuicetnis. In ignem aeternum.****

§. 15. In ignem aeternum: Dei particularis carnis, est ignis aeternus, omnesque suas contrarios vires exerent creaturas.

DVas hic Christus declarat penas hac sententia: In ignem aeternum. Prima: pena damni, quæ est quædam à Deo separatio & æterni boni æterna perditio. Secunda est: pena sensus ignis. Duo agit omnis peccator. Primum, deserit Deum, eique terga vertit. Secundum, conuertit se ad creaturas eisque sese coniungit. His correspondunt duæ penæ, quarum prima damni, Dei in aeternum perditio, tanti est cruciatus, quanti ipsa perditio: quid est autem Deum perdere? D. Chrysostomus probat penam damni, multo esse penam sensus grauiorem. Hæc pena maior est, quam cruciatus ille flammarum: Noni quãdã probatissimi pertimescunt gehennam: ego tamen illius gloria amissionem multo amarior, quàm ipsius gehenna, dico, esse supplicium. Si id non possum sermone demonstrare, nihil est omnino mirandum, neque enim nouimus illorum beatitudinem prætorum, vt infelicitatem quoque de illorum amissione scire possimus. Nos autem hæc absque dubio discimus cum experimento caprimus doceri. Itaque tunc aperientur oculi, tunc auferetur velamen, tunc cum ingenti dolore impij videbunt, quid inter bonum aeternum & summum, & hæc caduca & fragilia discriminis sit. Huic superaddetur pena damni. Adamo primum Deus abstulit paradysum, eoque expulit profugum, cum illum sibi à Deo datum nihil fecerit, deinde è regione Paradisi, quem perdidit ipse spinas & tribulos reiecit.

Vides singularem tortorem quem Deus ea mente creauit vt illo rebelles suos hostes, diabolos castigaret, & quo castigabit peccatores, qui, cum illis similes non sint in natura, similes tamen fuerunt in culpa: In ignem aeternum, qui paratus est diabolo &c. Hoc indicauit Diuus Paulus. In reuelatione Domini Iesu de celo cum Angelis virtutis eius, in flamma ignis dantis vindictam istis, qui non seruunt Deum, & qui non obediunt Euangelio. Arbitror Apostolum occinere rationi illi Ecclesiastici. Vbi asserit, quod sicut Deus, multa creauit in beneficium, voluptatem & bonorum consolationem, ita quoque alia quædam

dam in carnifices, malorumque tortores, non enim suspicari debet peccator, quod eius Deus dimittet nequicias impunitas. Amorum autem refert catalogum: *Sunt spiritus qui ad vindictam creati sunt, & in furore suo confirmaverunt tormenta sua, & in tempore consummationis effundent virtutem & furorem eius, qui se fecit, placentur; ignis, grando, fames, & mors, omnia hac ad vindictam creata sunt.* Bestiarum dentes, & scorpj & serpentes, & romphæa vultures in exterminium impios, mandatis eius epulabuntur &c. Et in temporibus suis non praterient verbum. Singula verba plena sunt Sacramentis.

Creavit (inquit) Deus, & ad nutum suum ordinavit spiritus, ut carnifices, & suorum vltiores iniuriarum: hi vero sunt, ignis, grando (sub quo nomine comprehendit fulgura & grandinem) fames, mors, crudelium bestiarum dentes, scorpiones & serpentes, gladij accipites. Has creaturas vocat Spiritus; non quod ipse tales sint, cum omnes sint valde materiales, sed ut significet, id, quod sana docet Theologia, quod licet omnes istæ creaturæ in se sint, & in nos procedant, ut causæ seu agentia naturalia, nullâ prædite voluntate: tamen respectu Dei tam sunt obediens ad nutum, sicut ipsi spiritus Angelici, & ad eius implendam voluntatem tanta accurrunt promptitudine, quantâ ipsi spiritus Angelici: Ratione huius ipsdem verbis, quibus David declarat illorum obedientiam respectu verbi Dei exponit sapiens istarum obedientiam creaturarum; & sicut de ipsis Angelis dicit: *Facientes verbum illius, ad audendam vocem sermonum illius, de illis hoc idem dicit: Ignis grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quæ faciunt verbum eius.*

Et quia statim oritur dubium: si Deus has creaturas creavit in carnifices, malorumque tortores, quomodo hoc non faciunt? Nec enim impios adurit ignis nec grando constringit, nec serpentes mordent, nec scorpiones iusticiunt, quinimo quis dicat ah his iustos potius cruciari. Comburit ignis D. Laurentium, consumit D. Apolloniam; & vertit in cineres corpus eius, quo maior inter natos mulierum non surrexit, nimiram D. Ioannis Baptistæ. Gelu adeo vehementi & non tolerabili frigore constringuntur Sancti quadraginta Martyres, ut eius vi vnus eorum superatus resisterit. Fame torquentur Apostoli, discerpunt leones D. Ignatium; commordent D. Christinam scor-

piones; gladius caput diffidit D. Paulo; lapides præfocant D. Stephanum; Ut dubio huic satisfaciamus, ait Spiritus Sanctus quod in die iudicii circa mundi finem omnes hæ creaturæ: *In tempore consummationis effundent virtutem.* Quo tempore durat mandus, detinet illas Deus quasi refrænatas, ne illud agent, ad quod eas creavit, scilicet, ne puniant peccatores. Quamobrem dicit Apostolus quod eas Deus captivas habeat, vanitati subiectas: *Vanitati creatura subiecta est.* Id autem vocatur vanum, quod finem non consequitur, in quem ponitur. Videtur quod omnes illæ creaturæ dependant querelas, ut in vanum creatæ in hoc mundo: dum illis Deus, locum, tempusque non concedit, puniendi peccatores, & quælibet contra eos agendi, in quem finem sunt conditæ.

Verum enim vero (respondet Spiritus Sanctus) poenam, quam indignare deberent, in mundi termino scito intelligendam; tunc enim Deus illis dabit libertatem. *Ipsa creatura liberabitur à servitute corruptionis.* Inuadent impios, in illos omnes suas exerent vires, effundentque summum rigorem. *In tempore consummationis effundent virtutem.* Quidquid autem modo faciunt, & operantur: noneris hoc totum esse quasi quandam picturam, nec secundum totam suam nocent virtutem. An non opinaris, magnas illas fuisse ignis vires, qui supercecidit Sodomis, qui ut fulgur eos in momento redegit in puluerem? An non fulguris illa vis magna, quod turres in ictu oculi deiicit, æneasque campanas liquefacit? An non terribilis illa grandinis, lapidumque virtus, quibus Egyptiæ oppressi, prostrata animalia, arbores, graminia? An non iudicas rabidum illud venenum, quod serpentes dipsades Israelitis murmuratoribus infuderunt, quod confestim ardentissima sui caloreque tabescebant? Parua sunt hæc omnia: non enim totam virtutem tortores extendebant: at in die iudicii cunctipotorem: *Effundent virtutem.* Tunc omnibus operabuntur potentis: effundet ignis omnem suum ardorem, serpentes omne suum venenum, scorpiones omnem suam rabiem, gelu totum suum rigorem. Et hoc inuicit Spiritus. S. quod illis Deo hoc præcipiente, tanta illud voluptate exequentur, quasi epulis lautissimis assiderent; *In mandatis eius epulabuntur.* Quis hanc non stupeat loquendi formulam: significat autem id quod cum D. Paulo attendebamus; quod modo creaturæ vim quandam patiantur, & earum sit virtus, quasi

Rom. 8. 19

60

ligata, atque captiua: non enim dat Deus locum deliciis & huius sæculi bonis, vt ea bonos recreent pro quibus illa creauit: *Bonis bona creata sunt.* Nec illis, quas malas, & molestas dicimus: vt crucient impios. Tunc autem soluet illis Deus mandabitque, id faciant ad quod sunt conditi; itaque tanta virtute, voluptate, & animo impios aorientur, quasi cuiuslibet earum hoc foret opiparum ferculum. *In mandatis eius epulabuntur.* Ibi pascuntur serpentes in corde, colubri in pectore, scorpiones in ventre, dracones in humeris, bufones in oculis, araneæ & noxia reptilia per totum corpus, & particulariter flammæ desolatoria: velut dum leo fame rabidus escam summa voluptate arripit, quando ei ad hoc datur occasio.

II.
Cur dica-
tur infer-
nus locus
tormen-
torum.
Luc. 16.
28.

Hinc intelliges rationem, ob quam diues epulo vocauerit infernum: *Locum tormentorum.* Hic enim locus est, vbi creatura, quas Deus in hostium suorum condidit cruciatum, potenter omni-
busque neruis illo funguntur officio, & hoc tanta animi voluptate, quasi conuiuio recrearentur popinali. Ita vt hinc tibi sit perspectum, quod respectu eius quod efficiunt, ardentissimos Babyloniam, ac Sodomorum ignis, frigus sit, gelu vero rigidissimum: calidum, ferocissimi colubri sunt mansueti, serpentes veneno potentissimi, vt picti, & imbecilles: hoc enim in tempus illud diemque seruat, quod nullus posterior. Huic nixus fundamento liceat mihi dicere, ad earum poenarum explicationem, omnes coacervatos, quantumcumque martyrum cruciatus, non æquare eius poenas quas in inferno damnatorum minimus patietur. Perlege Flores Sanctorum, expende tantos cruciatus, quos infernalis inuenit feritas tyrannorum: attende hos illo modo, alios altero diuersimode contritos, dein omnes simul considera, omnes hi nec vel minimi inter condemnatos tormentum exæquabunt. Insuper hac ratione fulcus sol Theologiæ D. Thomas asserit, nec Christi tormenta, passionemque licet acerbissimam, damnatorum exæquate cruciatus. De quibus forsitan alias.

3 p. q. 46.
a. 6.

§. 17. In ignem æternum. Habet hic ignis particulares proprietates, illo igne descriptas, quo Deus puniuit Egyptios.

12 61 **L**icet autem multum, variazque sint creatura, quas Deus in tortores suorum creauit inimicorum, ex intentione tamen particulari ad hoc ignem præparauit infernalem: *Qui*

paratus est diabolo &c. Ille enim erit tortor, inter ceteras sensus poenas, acerrimus, proinde de illo nominatim memorat Christus: *In ignem æternum,* cui etiam Spiritus S. primas cedit, dum tortores enumerat. *Sunt spiritus ad vindictam &c. Ignis, grando &c.* Licet autem dixerit diues ille epulo, esse infernum, vbi cruciabatur: *Locum tormentorum,* indicat nihilominus, ignem esse carnificem ceteris acerbior: *Crucior in hac flamma.* Quæ omnia conueniunt. Verbo Apostoli, de quo supra. *In flamma ignis datus vindictam.* Huius ignis qualitates naturamque subtiliter exposuit Spiritus S. libro Sap. quod melius captius, id quod ex I. Ecclesi. paulo superius retulimus. Præsupponit, omnes mundi creaturas, vt opera Dei, pro eius stare honore, & vindices iniuriarum, quæ contra Deo debitum honorem committuntur: idque feruentiori zelo, quam serui vestri fidelissimi sese vos calumniantibus opponunt defensores. *Vindex est orbis inferni.* Torus prodit orbis in vindictam contra iustorum Dei mandatorum transgressores, cuiusque ac sanctorum inimicos: *Et hoc ipsum eodem li. prædixerat tibi. Armabit creaturam ad vltionem inimicorum:* eos enim aduret ignis, frigus constringet, nubes ardentissimos emittent in eos radios: eos serpentes corrodent, scorpiones mordebunt, defringent dracones, pungent diplades, & hoc tanta voluptate, virtute tanta, quantâ significant verba præcedentia: *Effundent virtutem: & epulabuntur.*

Verumtamen exponit, quod principalis tortor, erit ignis, vt pote inter corporales creaturas maximè actiuus: vt verò hoc explicet, renocat in memoriam flagella plagasque, quibus olim Deus Egyptios aturui suæ voluntati refractarios: inter hos verò, ignis præ ceteris fuit acerbior, & celesti sapientia describit huius ignis qualitates omnes maximè demitandas, quibus vltima modum affligebat peccatores, vt aduertit Iansen. Episcopus. Quas licet in Exodo Moyses non referat, eos tamen non tacuit Spiritus Sanctus. *Quodam tempore mansuetobatur ignis, ne comburentur, quæ ad impios immiserant animalia; & quodam tempore in aqua supra virtutem ignis exardescere vidique, ut iniqua terra nationem exterminaret. Nix autem & glacies sustinebant vim ignis, & non tabescebant &c.* Creatura enim tibi factori deserviens, exardescat in tormentum aduersus iniustos. Erat ignis ille expresse creatus à Deo, in hostium suorum flagellum; quocirca singulares habebat qualitates, quibus eos acerbis cruciaret. Pri-
ma